

Skriftlig innspill til Meld. St. 2 (2019-2020) – Revidert nasjonalbudsjett 2020

Norske Konsertarrangører er interesse- og kompetanseorganisasjonen for arrangørfeltet, med om lag 420 medlemmer over hele landet, fordelt på festivaler, klubber, spillesteder, konsertforeninger, studentsamfunn og kulturhus. Medlemmene våre dekker alle musikksjangre, og fordeler seg ca. 50/50 mellom frivillige foreninger og stiftelser (musikkfrivilligheten) og bransjeaktører (musikknæringen). Vår felles visjon er Gode konsertopplevelser til alle!, og Norske Konsertarrangørers hovedarbeidsområder er kompetanseutvikling, interessepolitikk og medlemsservice.

Overordnet

Koronatiltakene har rammet både det frivillige musikklivet og musikknæringen hardt, fordi musikkfeltet lever av å samle mennesker. Aller helst skal disse menneskene sitte eller stå tett, for det betyr at det er utsolgt. Nettopp av denne grunn var kulturarrangørene blant de første som ble stengt da covid-19-utbruddet nådde Norge, og vi kan anta at de vil være blant de siste som får drive som normalt igjen. Myndighetenes gjentatte varsku om at vi skal holde minst én meters avstand til hverandre i lang tid fremover underbygger behovet for forutsigbarhet og en tydelig og langsiktig politikk overfor kulturarrangørene og deres mange underleverandører og samarbeidspartnere i hele verdikjeden.

For mange aktører i musikkfeltet er den økonomiske situasjonen nå så alvorlig at dersom de ikke får hjelp vil det ta flere år før musikklivet er tilbake slik vi kjenner det. Både musikkfrivilligheten og musikknæringen må trygges på at de økonomiske krisetiltakene vil være der så lenge behovet finnes.

Norske Konsertarrangører har derfor følgende oppfordringer:

- Utvid kontantstøtten til å gjelde hele perioden hvor vesentlig redusert omsetning er tilfelle, selv om det vil gjelde ut i 2021 og mulig 2022
- Utvid kompensasjonsordningene for kultur, frivillighet og idrett til å gjelde hele perioden hvor vesentlig redusert omsetning er tilfelle, selv om det vil gjelde ut i 2021 og mulig 2022
- Sikre at virksomheter som har store sesongvariasjoner i inntekter og kostnader ivaretas bedre. Musikknæringen preges av svært høy reinvesteringsgrad og mange er avhengige av inntekter fra festivalsesongen for å sikre helårsdrift eller foreta investering i nye prosjekter. Mange driver også etter prosjektøkonomimodeller som går over flere år, der regnskapsførte inntekter kan svinge voldsomt fra måned til måned, og fra år til år.

Midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall (kontantstøtten)

Aktører innenfor kulturlivet som har måttet avlyse arrangementer i tråd med covid-19-forskriftens §13 anses ikke som *pålagt å stenge av statlig myndighet*, til tross for at de i aller høyeste grad er pålagt ikke å drive næringen sin og dermed er tvunget til å stenge. Dette medfører at disse aktørene kun får 80 prosent dekning av kostnader i kontantstøtteordningen i forbudsperioden. Tolkningen fremstår som uforståelig og urimelig, og bør endres umiddelbart og få tilbakevirkende kraft.

For mange bedrifter er det nå mer lønnsomt å holde stengt enn å holde åpent. For å stimulere til gjenåpning må kontantstøtteordningen forlenges ut over mai og utvides til å inkludere lønnskostnader, felleskostnader, intern regnskapskostnad og avdrag på lån, ikke kun leasing.

Det er positivt at regjeringen har signalisert at egenandelen reduseres til kr 5 000. Vi mener at den burde settes til null, all den tid søkere allerede får en avkortning i kompensasjonsordningen.

Til KUD, kap. 325 Allmenne kulturformål, Post 77 Kompensasjonsordninger for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet

Det er positivt at regjeringen ønsker å videreføre kompensasjonsordningene for arrangører på kultur-, frivillighets- og idrettsfeltet, i denne omgang for planlagte arrangementer frem til 15. juni. Vi bemerker det videre som svært positivt at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett peker frem mot løsninger også for arrangører som vil være rammet av det skisserte forbudet mot arrangementer for over 500 personer frem til 1. september.

I perioden mellom 15. juni og 1. september ligger flertallet av de store festivalene. De 20 største musikkfestivalene i landet har en samlet omsetning på over én milliard kroner og 800 000 besøkende. Og også de mindre og mellomstore aktørene bidrar til at festivalene spiller en avgjørende rolle i hele musikkfeltets økosystem; mange aktører lever på pengene de tjener under festivalsesongen resten av året. Derfor vil en sommer uten festivaler få enorme konsekvenser, - ikke bare for arrangørene selv, men for hele musikknæringens verdikjede, for lokalt næringsliv (handel og service primært), og for frivillige og publikum. Dersom vi skal ha festivaler å komme tilbake til i 2021 eller 2022 må myndighetene sørge for økonomiske tiltak som holder aktørene flytende gjennom denne krisen.

Urimelig forskjellsbehandling

Med tanke på ordningene som skal gjelde for perioden frem til 15. juni ser det ut til å være gjort riktige og viktige justeringer i kompensasjonsordningen for frivillighets- og idrettsfeltet, uten at tilsvarende endringer gjøres for kulturfeltet for øvrig. Her henviser vi særlig til at ordningen for frivillighets- og idrettssektoren utvides til å gjelde bortfall av flere typer inntekter, herunder kiosksalg og utleie av organisasjonseide bygninger. At kompensasjonsordningen for kulturarrangører ikke utbedres på tilsvarende måte vil gi flere av konsertarrangørene store negative økonomiske konsekvenser og fremstår som en urimelig forskjellsbehandling.

Det er selvsagt svært positivt for de frivillige aktørene at de nå kan søke en ordning som er bedre tilpasset deres finansieringsmodeller. Men for oss i Norske Konsertarrangører, hvis 420 medlemmer vil fordele seg omtrent likt mellom de to ordningene, blir urimeligheten slående. I praksis vil dette bety at for eksempel Folken i Stavanger og Energimølla i Kongsberg vil kunne få kompensert for flere typer inntekter enn sammenlignbare helårsarrangører som Byscenen i Trondheim, Terminalen i Ålesund og Parkteatret i Oslo – til tross for at de driver akkurat samme type virksomhet.

Det er heller ikke sånn at arrangørene som søker til kulturordningen automatisk er mindre avhengige av salgsinntekter under gjennomføring, eller ikke har vesentlig inntekt fra utleie. Det siste er særlig gjeldende for konsert- og kulturhusene. Her stiller vi oss bak høringsinnspillet fra Norske kulturhus.

Halv maskin, fulle kostnader

Nå som det åpnes opp for at arrangementer kan gjennomføres med et redusert antall publikummere er det avgjørende å forstå at vi fortsatt er langt unna å kunne sveive musikkbransjen i gang igjen. Det er umulig å drive økonomisk forsvarlig for inntil 50 personer med mindre arrangør har offentlig støtte og/eller sponsor- eller gavemidler å lene seg på. Det samme gjelder i stor grad for arrangementer for inntil 200 personer.

Når vi kommer opp i 500 vil flere arrangører ha mulighet til å kunne drive med forsvarlige økonomiske rammer. Men for store deler av bransjen vil heller ikke dette være nok, særlig ikke kombinert med kravet om at vi fortsatt skal holde én meters avstand til hverandre. Så lenge dette kravet ligger der vil realiteten være at musikknæringen må drive for halv maskin, men med fulle kostnader.

Vi merker oss at arrangementer som er «delvis avlyst» nå kan søkes kompensert innenfor begge ordningene. Vi tolker dette dithen at arrangører vil kunne få kompensert for bortfallet av billettinntekter som følger av redusert publikumskapasitet. Det vil være avgjørende at kompensasjonsordningene gjør det mulig å drive konsertvirksomhet innenfor rammene av de til enhver tids gjeldende smittevernsbegrensninger.

Ivaretagelse av hele verdikjeden

Det forundrer og bekymrer oss at regjeringen, etter gjentatte og unisone tilbakemeldinger fra en samlet musikkbransje, fortsatt ikke innretter kompensasjonsordningen for kulturarrangører slik at hele verdikjeden ivaretas.

Norske Konsertarrangører er selvsagt godt fornøyd med at det har kommet kompensasjonsordninger for kulturarrangører, men det synes urimelig at de andre leddene i næringskjeden ikke skal ivaretas bedre. Dette gjelder særlig apparatet rundt artist, som agenter og management, samt aktører innen sceneteknisk produksjon. Dette er bransjekolleger som arrangørene er helt avhengige av.

De øvrige aktørene i verdikjeden må enten gis selvstendig tilgang til å søke, eller så må det beskrives utførlig i forskriften hvordan arrangøren forpliktes til å dekke sine kostnader videre i verdikjeden. Tilgangen til eller forpliktelsen til dette er ikke godt nok beskrevet per i dag, og skaper stor usikkerhet. I verste fall vil det føre til konflikter og mistenkeliggjøring mellom aktører som er gjensidig avhengige av hverandre, og som vil måtte samarbeide tett også når vi kommer ut av denne krisen.

Øvrige innspill

- Vi deler bekymringen meldt i høringsinnspillene fra Frivillighet Norge, Kulturalliansen og Norsk musikkråd om at rammen for kompensasjonsordningen for frivillighets- og idrettsfeltet trolig vil bli for liten nå som flere typer inntektsbortfall og flere aktører innlemmes i ordningen. Ordningen burde være regelstyrt, ikke rammestyrt.
- For å ivareta de minste arrangørene bedre bør minimumsgrensen for å søke kompensasjon (kr 25 000) bortfalle. Dersom ordningene fortsatt skal være rammestyrte bør det innføres en terskelverdi der søknadsbeløp under kr 200 000 ikke avkortes.
- Det må bli enklere å søke. Basert på erfaring og problemstillinger fra første runde med tildelinger bør forskriftene tydeliggjøres og søknadskjemaet forbedres.
- Vi kan ikke se at regjeringen ivaretar anmodningen fra Stortinget om å ivareta ikke-skattepliktige virksomheter gjennom de grepene som nå er gjort i kompensasjonsordningen for frivillighets- og idrettsfeltet. Aktører som ikke er registrert i frivillighetsregisteret, og aktører som har over 60 prosent offentlig finansiering, men som likevel har hatt betydelige inntektsstap, vil fortsatt falle utenfor de eksisterende ordningene. Dette gjelder for eksempel enkelte kulturhus.
- Muligheten for å søke kompensasjon for bortfall av leieinntekter knyttet til organisasjonseide bygninger og anlegg bør, i tillegg til å gjøres gjeldende for begge ordninger, utvides til også å omfatte langtidsleie bygninger og anlegg (20-50 år)

Til ASD, kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger, Post 70 Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning

Kompensasytelsen ble opprettet for å gi selvstendig næringsdrivende og frilansere som har opplevd inntektsbortfall som følge av koronapandemien, delvis kompensasjon for tapt inntekt. I Prop. 73 S (2019–2020) ble bevilgningsbehovet anslått til 4 700 mill. kr. På bakgrunn av nye opplysninger om hvor mange som kan omfattes av ordningen, foreslås det å redusere bevilgningen med 1 100 mill. kr.

Norske Konsertarrangører stiller seg, i likhet med CREO og en rekke andre aktører på kulturfeltet, undrende til denne reduseringen. Ordningen er knapt blitt lansert, og veldig mange har ennå ikke rukket å søke midler gjennom den. Mange har ennå ikke ferdigstilt sine regnskaper for 2019 (fristen for selvstendig næringsdrivende til å levere selvangivelse er som kjent 31. mai). Det er også uklart fra ASD sin side om beregningsgrunnlaget skal være kun året 2019, eller om det vil åpnes opp for treårig gjennomsnittsberegning som grunnlag. Flere har derfor valgt å vente med å søke av den grunn.

Vi oppfordrer derfor komiteen å gå imot denne reduseringen til vi får et klart bilde av hvor mange som faktisk kommer til å søke, og får en bedre kunnskapsgrunnlag om hvor stor behovet egentlig er.

Viktigheten av ytterligere krisetiltak i fase 3

I Meld. St. 2 (2019-2020) skriver regjeringen følgende på side 89:

Etter hvert som smitteverntiltakene bygges ned kan det være nødvendig å sette inn tiltak som i større grad stimulerer til aktivitet fremfor passivitet for å bidra til at de som nå er blitt permittert eller arbeidsledige, raskt skal komme tilbake i jobb.

Norske Konsertarrangører ser svært positivt på at det nå er nedsatt et ekspertutvalg som skal vurdere ulike tiltak og virkemidler for å øke etterspørselen i økonomien og få flere arbeidsledige tilbake i jobb.

For musikknæringen vil det være viktig at arbeidsgiveravgiften reduseres i en lengre periode, og at det kommer på plass ordninger for lønnstilskudd eller såkalt aktiv permittering.

Det er også behov for ytterligere tiltak knyttet til merverdiavgiften. I forbindelse med tiltakspakkene mot koronakrisen er det vedtatt å sette ned laveste sats i merverdiavgiften til seks prosent. Isolert sett har dette begrenset effekt i kulturfeltet per nå, hvor nesten all omsetning har stoppet helt opp. Derimot vil en momsreduksjon kunne være til god hjelp når virksomhetene skal bygge opp igjen etter krisen og omsetningen kommer tilbake. Norske Konsertarrangører støtter derfor Virke i at regjeringen forlenger denne perioden betydelig.

Et annet viktig tiltak er at det rettighetsfestes tilgang til full momskompensasjon for frivillige aktører.

Med tanke på at mange aktører i musikkfeltet er avhengige av offentlige tilskudd, både til drift og aktivitet, er det av avgjørende betydning at redusert aktivitet i grunnlagsåret 2020 må ikke få konsekvens for tilskudd i 2021.

Avslutningsvis: Aktørene i musikkfeltets økosystem er tett forbundet og gjensidig avhengige av hverandre. Vi viser derfor til og stiller oss bak høringsinnspillene fra CREO, Norsk musikkråd og Musikkindustriens næringsråd, og ber finanskomiteen merke seg at de gjennomgående temaene som kommer fra et samlet musikkfelt. Uten bedre og tilpassede krisepakker som ivaretar hele verdikjeden vil vi oppleve mange konkurser og nedleggelse, at verdifull kompetanse forsvinner og at det unike konsert- og festivalmangfoldet i Norge utraderes. Uten musikken vil vi stå igjen som en fattigere kulturnasjon.

Med hilsen,

Tone Østerdal,

daglig leder i Norske Konsertarrangører – www.konsertarrangor.no